

THỰC HIỆN SỐ HÓA CÁC TÀI LIỆU PHỤC VỤ CÔNG TÁC ĐIỀU TRA, TRUY TỐ, XÉT XỬ VÀ HOẠT ĐỘNG TRANH TỤNG CỦA KIỂM SÁT VIÊN TẠI PHIÊN TÒA

ĐOÀN MINH HƯƠNG*

Tóm tắt: Vụ án “Tổ chức đánh bạc”, “đánh bạc”, “sử dụng mạng internet thực hiện hành vi chiếm đoạt tài sản” xảy ra tại 24 tỉnh, thành phố trên cả nước do các cơ quan tiến hành tố tụng của tỉnh Phú Thọ điều tra, truy tố đối với 92 bị can và đã xét xử tuyên án đối với 92 bị cáo đúng như cáo trạng của Viện kiểm sát đã truy tố. Bài viết này tác giả phân tích quá trình đấu tranh, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử vụ án, những khó khăn, vướng mắc và bài học kinh nghiệm cũng như đề xuất giải pháp và kiến nghị trong việc giải quyết những loại án này trong thời gian tới.

Từ khóa: Thực hiện số hóa các tài liệu phục vụ công tác điều tra, truy tố, xét xử và hoạt động tranh tụng của Kiểm sát viên tại phiên tòa; vụ án tổ chức đánh bạc, đánh bạc, sử dụng mạng internet thực hiện hành vi chiếm đoạt tài sản.

Ngày nhận bài: 10/01/2019; *ngày biên tập xong:* 10/01/2019; *ngày duyệt bài:* 10/01/2019.

1. Quá trình đấu tranh, khởi tố, điều tra truy tố, xét xử vụ án

Xuất phát ban đầu chỉ là tổ giám của công dân về một vụ bị lừa đảo chiếm đoạt tài sản qua mạng internet vào tháng 5/2017 xảy ra tại thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ. Sau khi thụ lý và giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và tổ chức điều tra, xác minh thấy đối tượng thực hiện hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản qua mạng internet thực hiện tiếp hành vi phạm tội của mình qua việc nạp tiền

vào tài khoản của cá nhân mở tại ngân hàng để chơi bạc bằng hình thức “Tài - Xiu” trong game bài đổi thưởng có tên là “Tip.club” rồi lại rút ra bằng tiền mặt. Khi quan sát trên giao diện màn hình máy tính thấy trò chơi “Tài - Xiu” là sự mô phỏng trò chơi xúc đĩa truyền thống, có mức độ cả cược không giới

*Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Phú Thọ.

hạn mức tiền trong một phiên chơi khoảng 2 phút, người thắng cược có thể đổi điểm ảo ra tiền mặt hoặc thẻ cào điện thoại, thẻ game. Do đây là loại tội phạm sử dụng công nghệ điện tử, một dạng thủ đoạn phạm tội mới, chưa có tiền lệ và chưa có nhiều kinh nghiệm điều tra xử lý tội phạm về lĩnh vực này nên khi đi sâu nghiên cứu, tìm hiểu các quy định của pháp luật về quản lý game trên internet thì thấy Thông tư số 24/2014/TT-BTTTT ngày 29/12/2014 của Bộ Thông tin và Truyền thông quy định về vật phẩm ảo, đơn vị ảo, điểm thưởng, đó là: “4. Vật phẩm ảo, đơn vị ảo, điểm thưởng chỉ được sử dụng trong phạm vi trò chơi điện tử và theo đúng mục đích mà doanh nghiệp đã báo cáo. Vật phẩm ảo, đơn vị ảo, điểm thưởng không phải là tài sản, không có giá trị quy đổi ngược lại thành tiền, thẻ thanh toán, phiếu thưởng hoặc các hiện vật có giá trị giao dịch bên ngoài trò chơi điện tử.

5. Không mua, bán vật phẩm ảo, đơn vị ảo, điểm thưởng giữa những người chơi với nhau”.

Đối chiếu với quy định của Thông tư số 24 nêu trên, sau khi nghe Cơ quan An ninh điều tra và các lực lượng nghiệp vụ Công an tỉnh Phú Thọ báo cáo và thực hiện trình chiếu trên màn hình, lãnh đạo hai ngành Công an và Viện kiểm sát (VKS) đã xác định trò chơi “Tài - Xiu” là trò chơi đánh bạc trái phép trên mạng nên lãnh đạo hai ngành Công an và VKS quyết định thực nghiệm điều tra để kiểm chứng, có mời lãnh đạo Tòa án tỉnh tham dự. Kết quả, xác định đúng là hành vi đánh bạc trái phép qua mạng nên quyết định mở rộng điều tra vụ án.

Khi Cơ quan điều tra (CQĐT) tiến hành xác minh tìm ra Công ty TNHH đầu tư phát triển công nghệ cao (gọi tắt là Công ty CNC) là đơn vị phát hành game bài này, còn Công ty TNHH dịch vụ phát triển đầu

tư Nam Việt có văn phòng tại Tầng 2 Tòa nhà Ocean Park, số 1 Đào Duy Anh, phường Phương Mai, quận Đống Đa, thành phố Hà Nội, đang vận hành game. Lãnh đạo hai ngành Công an và Viện kiểm sát quyết định thông qua kế hoạch điều tra phá vụ án này, trước mắt đồng ý đề CQĐT triển khai lệnh bắt và khám xét khẩn cấp Giám đốc Công ty CNC để phục vụ mở rộng điều tra vụ án. Chiều tối ngày 30/8/2017, Cơ quan An ninh điều tra Công an tỉnh Phú Thọ thành lập hai tổ công tác chia thành hai mũi, hai tổ công tác cùng lúc đến hai công ty trên triển khai lệnh khám xét. Kết quả khám xét thu được rất nhiều tài liệu có nội dung chỉ đạo của Nguyễn Thanh Hóa - Cục trưởng C50 và Phan Văn Vĩnh - nguyên Tổng cục trưởng Tổng cục Cảnh sát cho phép Công ty CNC thi điểm vận hành game bài đổi thưởng, thu giữ hàng trăm ổ cứng, hàng ngàn tài liệu, hơn 100 tỷ đồng. Ngay sau khi thu được các tài liệu trên, Kiểm sát viên (KSV) đã chụp ảnh để lưu lại làm căn cứ báo cáo và giải quyết vụ án; đồng thời, qua kết quả khám xét đã rút ra hai bài học kinh nghiệm, đó là: (1) Khi thu giữ dữ liệu điện tử là phải nắm rõ nguồn điện vào của cả tầng nhà để xử lý cho dứt điểm, chúng ta không thể cắt điện cả Tòa nhà bởi còn nhiều các công ty khác sẽ bị ảnh hưởng, bị mất dữ liệu và thiệt hại sẽ vô cùng lớn bởi tòa nhà này có rất nhiều công ty hoạt động trong lĩnh vực điện tử, truyền số liệu...; (2) tích cực và tham gia giám sát ngay từ đầu, gắn công tổ với điều tra; phải tìm mọi cách thu thập lấy những chứng cứ quan trọng có ý nghĩa trong giải quyết vụ án để chủ động bảo vệ mình, chủ động trong phối hợp với CQĐT ngay từ đầu trước khi phê chuẩn khởi tố bị can, đặc biệt là liên quan đến các chủ thể có thân phận đặc biệt, nhạy cảm.

Trước tình hình phức tạp và quy mô rộng lớn của vụ án, Lãnh đạo Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) tỉnh Phú Thọ đã ra Quyết định thành lập Tổ công tác đặc biệt gồm có 4 đồng chí KSV (sau này bổ sung thêm 01 đồng chí KSV nữa) để thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra vụ án, trong đó phân công một KSV thụ lý chính vụ án, có trách nhiệm báo cáo hàng ngày với đồng chí Viện trưởng VKSND tỉnh, cứ 15 ngày thì báo cáo Viện trưởng VKSND tối cao về tiến độ và những khó khăn, vướng mắc trong quá trình kiểm sát điều tra vụ án. Việc thành lập Tổ công tác đặc biệt này đã giúp cho công tác lãnh đạo được thường xuyên, kịp thời đối với chuyên án.

Qua thời gian tròn 01 năm (khởi tố tháng 8/2017 đến 29/7/2018), CQĐT tiến hành điều tra và VKS thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra vụ án, ngày 30/8/2018, VKSND tỉnh Phú Thọ đã ban hành Cáo trạng gồm 235 trang truy tố 92 bị can và chuyển hồ sơ sang Tòa án nhân dân tỉnh để xét xử. Đây là vụ án đặc biệt lớn trong lịch sử tổ tụng hình sự Việt Nam, với quy mô vụ án xảy ra trên địa bàn 24 tỉnh, thành phố trong phạm vi toàn quốc và có sự liên quan cả một số quốc gia, vùng lãnh thổ trên thế giới. Quá trình điều tra đã làm rõ ngoài các đối tượng chỉ huy, cầm đầu tổ chức đánh bạc còn có sự tham gia của 25 đại lý cấp 1; 5.877 đại lý cấp 2 thực hiện hành vi tổ chức đánh bạc và 42.955.718 tài khoản của các cá nhân tham gia, tổ chức đánh bạc được mở tại 33 ngân hàng trong toàn quốc, mỗi cá nhân thường dùng từ 2 đến 6 tài khoản, như vậy, tính bình quân có khoảng 25 đến 30 triệu người tham gia đánh bạc trên mạng Internet (chưa kể số lượng người đánh bạc dưới các hình thức khác không liên quan trong vụ án này). Thành phần tham gia đánh bạc đa dạng, dù các thành phần; trong

đó có cả cán bộ, đảng viên, giáo viên, tri thức... Đây là vấn đề cần được đặt ra để các cơ quan chức năng có trách nhiệm đấu tranh, phòng ngừa. Số tiền thu lời bất chính trong vụ án này đã chứng minh được là 9.853 tỷ đồng. Đã thu hồi được 1.800 tỷ đồng trong giai đoạn điều tra, truy tố, xét xử. Số tiền còn lại khoảng hơn 4.000 tỷ đồng sẽ được tiếp tục thu hồi trong giai đoạn thi hành án và thu hồi tiếp trong điều tra xử lý ở giai đoạn hai của vụ án.

Ngày 30/11/2018, Tòa án nhân dân tỉnh Phú Thọ đã tuyên án đối với 92 bị cáo. Kết quả, Tòa án xét xử tuyên án bị cáo về các tội danh đúng như VKS đã truy tố.

2. Một số khó khăn trong điều tra, truy tố vụ án

Trong 92 bị cáo đã bị xét xử có nhiều bị cáo có thân phận đặc biệt, nhiều bị cáo có mối quan hệ nhạy cảm, có trình độ rất cao về kiến thức, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, trong khi đó, trình độ, năng lực, kinh nghiệm của đội ngũ Điều tra viên, KSV trong lĩnh vực này còn hạn chế. Đây chính là khó khăn lớn nhất khi tiến hành điều tra, thu thập, chuyển hóa chứng cứ, trong đấu tranh xét hỏi cũng như đánh giá, xác định giá trị của chứng cứ phục vụ hoạt động tranh tụng tại phiên tòa.

Bên cạnh đó, một vấn đề khó khăn, phức tạp nữa trong vụ án này là toàn bộ hoạt động đánh bạc, tổ chức đánh bạc, hoạt động thanh toán, chuyển tiền thua, thắng bạc do các bị can thực hiện đều qua hệ thống mạng, qua hàng trăm máy chủ được kết nối qua các đường truyền của hệ thống nhà mạng và qua hệ thống ngân hàng trên phạm vi toàn quốc. Đây là nguồn chứng cứ vật chất buộc các Điều tra viên, KSV phải thu thập để sàng lọc, phân tích và đánh giá giá trị của từng chứng cứ có ý nghĩa buộc tội, và hàng loạt các tài liệu thu thập được tại

các đơn vị nghiệp vụ của Tổng cục Cảnh sát, của các Tổng cục khác của Bộ Công an có liên quan đến hành vi phạm tội của 02 bị can nguyên là người có chức vụ, quyền hạn cao trong Tổng cục Cảnh sát, trong đó có những tài liệu có giá trị chứng cứ vật chất để buộc tội, nhưng hầu hết các tài liệu này lại là tài liệu không thể công khai, nhưng sau khi VKS trao đổi, báo cáo, đề xuất và được sự đồng thuận của lãnh đạo Bộ Công an, những tài liệu đó đã được xử lý một cách hài hòa vừa đảm bảo nguyên tắc bảo mật, vừa đảm bảo được yêu cầu tranh tụng.

Song khó khăn lớn nhất là hàng chục triệu tài liệu thu giữ tại 33 ngân hàng, các nhà mạng, hàng chục đại lý..., trong đó, phải sàng lọc lấy những tài liệu có ý nghĩa và có giá trị chứng minh để từ đó lên kế hoạch xác minh giao cho các mũi trình sát, Điều tra viên triển khai điều tra xác minh ở khắp 24 tỉnh, thành, đấu tranh xét hỏi các đối tượng (hơn 120 Điều tra viên được huy động trong chuyên án này với hàng trăm đơn vị phải gọi, hỏi, xác minh) để chuyển hóa chứng cứ có ý nghĩa buộc tội.

Đặc biệt, trong lúc vụ án tương chừng đi vào bế tắc do không thu được dữ liệu máy chủ, Cơ quan điều tra đã trưng cầu Giám định viên công nghệ thông tin của Bộ Thông tin và Truyền thông nhưng không nhận được sự hợp tác (họ ngại vì vụ án liên quan đến các đối tượng có chức vụ, quyền hạn cao của lực lượng đấu tranh phòng, chống tội phạm), Lãnh đạo VKSND tỉnh đã cùng Lãnh đạo Cơ quan An ninh điều tra kịp thời động viên một số bị can chủ chốt nắm giữ kỹ thuật hợp tác với CQĐT làm rõ vụ án và phục hồi dữ liệu qua các tài khoản facebook, “chát nhóm” qua Skyper; hộp thư Dropbox, hộp thư điện tử gmail; khôi phục các file trong máy chủ..., đồng thời, vận động họ nộp lại tiền thu lời bất chính để

được hưởng sự khoan hồng của pháp luật. Chính vì vậy, mà chỉ trong 12 ngày, kể từ ngày ra đầu thú, bị can Phan Sào Nam đã nộp lại số tiền, vàng, USD trị giá 766 tỷ đồng và tài sản khác trị giá hơn 400 tỷ đồng. Bài học kinh nghiệm được rút ở đây là cần biết phân hóa và động viên đúng đối tượng phạm tội đạt được kết quả mong muốn. Thực hiện chính sách khoan hồng của Đảng và Nhà nước, tại phiên tòa, đại diện VKS đã đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận trong vụ án đặc thù này các bị cáo tự nguyện nộp hầu hết số tiền thu lời bất chính được hưởng tinh tiết giảm nhẹ quy định tại điểm b khoản 1 Điều 51 Bộ luật Hình sự năm 2015: “Người phạm tội tự nguyện khắc phục hậu quả”.

3. Bài học kinh nghiệm

Thông qua vụ án này, chúng tôi thấy có một số bài học kinh nghiệm được rút ra như sau:

Thứ nhất, sự phối hợp giữa các cơ quan tiến hành tố tụng.

Sự phối hợp giữa ba cơ quan tiến hành tố tụng là CQĐT, VKS, Tòa án trong giải quyết các vụ án hình sự nói chung và vụ án này nói riêng là yếu tố gần như quyết định. Bởi vì, nếu không có sự đồng thuận, nhất trí cao trong hoạt động điều tra, thu thập chứng cứ, phân loại, đánh giá và chuyển hóa chứng cứ giữa KSV, Điều tra viên cùng như lãnh đạo các cơ quan tiến hành tố tụng thì không giải quyết được vụ án này một cách hiệu quả và thành công như vậy. Ví dụ: Chỉ riêng việc sàng lọc để lấy ra những tài liệu có ý nghĩa và có giá trị chứng minh trong vụ án, 04 KSV cùng với 06 Điều tra viên chủ yếu của Ban chuyên án đã ròng rã gần 1 năm trời, cùng phân loại, đánh giá các loại tài liệu, chứng từ trong số hàng triệu tài liệu thu giữ được từ các nhà mạng, 33 ngân hàng, các chứng cứ điện tử để lọc ra được

gần 1 triệu tài liệu, lập thành hồ sơ vụ án cho từng nhóm tội phạm trong vụ án, từ đó xây dựng bản Kết luận điều tra, bản Cáo trạng và điều quan trọng là gần 2 lần hồ sơ chứa trong 12 tủ sắt mà Tòa án phải tiếp nhận bằng 02 xe ô tô chuyển từ VKS tỉnh sang Tòa án và phải dùng cả xe cẩu chuyên dụng để đưa vào các phòng làm việc của các Thẩm phán được phân công thụ lý.

Đặc biệt là sự chỉ đạo vô cùng hiệu quả, sát sao của Lãnh đạo Bộ Công an, Lãnh đạo VKSND tối cao. Viện kiểm sát tỉnh đã 19 lần báo cáo việc giải quyết vụ án với Lãnh đạo VKSND tối cao. Vụ 2 VKSND tối cao cử 2 KSV trực tiếp hỗ trợ cho VKSND tỉnh Phú Thọ. Ban chuyên án đã họp 6 lần, Ban chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã 2 lần triệu tập 3 cơ quan tiền hành tố tụng của tỉnh Phú Thọ về báo cáo tiến độ, 2 lần các đồng chí Lãnh đạo Bộ Công an, VKSND tối cao về Phú Thọ để trực tiếp nghe báo cáo và cho ý kiến tháo gỡ khó khăn. Trong giai đoạn truy tố, VKS tỉnh đã phối hợp với CQĐT thực hiện việc cho các Luật sư sao chụp tài liệu trong vòng 10 ngày dưới sự giám sát của các KSV và Điều tra viên tại phòng tác nghiệp của Luật sư tại trụ sở VKSND tỉnh. Để đảm bảo an toàn về tài liệu vụ án, nhất là các tài liệu, chứng cứ gốc tránh bị thất lạc, ngoài việc cử KSV giám sát trực tiếp, đã cho lắp đặt hệ thống camera giám sát trong phòng tác nghiệp của Luật sư.

Kinh nghiệm trong phối hợp tổng đạt cáo trạng: Trong số 92 bị cáo thì có đến gần 80 bị cáo đến giai đoạn truy tố được tại ngoại vì lý do hết tất cả các lệnh tạm giam và không thể gia hạn tạm giam được mặc dù đã áp dụng tất cả các biện pháp nghiệp vụ nên việc tổng đạt cáo trạng cho đầy đủ 92 bị cáo là vấn đề đặt ra sao cho kịp thời, đúng thời hạn để chuyển hồ sơ sang Tòa án

đúng ngày cuối cùng thuộc thẩm quyền VKS (ngày 31/8/2018) và theo đúng yêu cầu của Ban chỉ đạo Trung ương là vụ án phải xét xử sơ thẩm xong trong quý 4/2018. Để làm được việc này, chúng tôi đã trao đổi với Ban chuyên án là báo cáo Lãnh đạo Bộ Công an để có chỉ đạo Công an các tỉnh có bị can trong vụ án phối hợp đôn đốc các bị can đến VKS tỉnh Phú Thọ để nhận cáo trạng. Tuy nhiên cũng có hai bị can ở Thái Nguyên và Hà Giang thì KSV cùng Điều tra viên phải trực tiếp đến tận nơi cư trú để phối hợp với Công an địa phương thực hiện tổng đạt cáo trạng, có bị can ở Thái Nguyên, KSV phải 03 lần về nơi cư trú mới tổng đạt được cáo trạng... Kết quả 100% các bị can đã được nhận cáo trạng hợp lệ, đúng thời gian quy định.

Trong thời gian xét xử cùng phải phối hợp như vậy, phiên tòa diễn ra trong thời gian 18 ngày kể cả 5 ngày nghỉ án, bằng các biện pháp nghiệp vụ, tất cả 92 bị cáo có mặt đầy đủ trong suốt thời gian Tòa án mở phiên tòa, cho đến ngày tuyên án. Đặc biệt, đối với các Luật sư, ngay trong giấy triệu tập phiên tòa, thông báo lịch xét xử gửi cho Luật sư, đề nghị ghi rõ: Nếu Luật sư vắng mặt thì yêu cầu gửi bản bào chữa, Hội đồng xét xử không chấp nhận lý do Luật sư vắng mặt đề nghị hoãn phiên tòa. Đối với các bị cáo trong giấy triệu tập đến phiên tòa cũng ghi rõ: Nếu cố tình vắng mặt sẽ bị áp giải... Do có sự phối hợp đồng bộ như vậy, nên phiên tòa diễn ra đúng như kế hoạch và thành công.

Thứ hai, thực hiện số hóa các tài liệu vào hoạt động điều tra, truy tố, xét xử.

Với một lượng hồ sơ, tài liệu vụ án lớn như vậy, vấn đề đặt ra là khi ra phiên tòa, Kiểm sát viên, Hội đồng xét xử sẽ sử dụng tài liệu để thực hiện xét hỏi, tranh tụng như thế nào nhằm đảm bảo đúng yêu cầu của

tranh tụng, đảm bảo đúng nguyên tắc của hoạt động chứng minh trong khi không thể đưa cả số lượng lớn hồ sơ vụ án ra phiên tòa như các vụ án thông thường khác được. Tiên lượng được điều cốt lõi này nên ngay từ khi vụ án bắt đầu vào giai đoạn mở rộng điều tra, Lãnh đạo VKSND tỉnh đã thông nhất chỉ đạo: Phối hợp trao đổi với lãnh đạo Ban chuyên án Công an tỉnh tiến hành cho các Điều tra viên, KSV sao chụp, scan tất cả các tài liệu đã được sàng lọc làm chứng cứ buộc tội, thực hiện số hóa các tài liệu vào hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, phục vụ hoạt động tranh tụng tại phiên tòa sau này của VKS. Cho tích hợp vào máy tính xách tay và sắp xếp theo từng nhóm bị can, bị cáo với từng loại tội danh tương ứng và được số hóa, mã hóa theo quy ước định sẵn. Do vậy, khi phát sinh các tình huống cần phải tranh tụng, đối đáp tại phiên tòa, đến bị cáo nào hoặc việc Luật sư nêu vấn đề phản bác các nội dung buộc tội đối với nhóm hành vi nào thì KSV chỉ cần bấm máy tính trên màn hình sẽ được hiển thị, được trình chiếu toàn bộ tài liệu, chứng cứ cần thiết để Kiểm sát viên thực hiện tranh tụng.

Xuất phát từ quan điểm, nhận thức tại phiên tòa thì trách nhiệm của KSV rất nặng nề, vừa phải bảo vệ quan điểm truy tố bằng việc phải đối diện với các ý kiến phản bác của các Luật sư và những người tham gia tố tụng khác, nhất là đối với một số bị cáo dày dạn kinh nghiệm trong hoạt động tư pháp hình sự để thực hiện tranh tụng đến cùng, tranh tụng đối với tất cả các nội dung đặt ra tại phiên tòa, sao cho tất cả mọi người tham dự phiên tòa, nhất là các Luật sư, các bị cáo thật sự tâm phục, khẩu phục. Xác định đây là loại tội phạm sử dụng công nghệ cao, do vậy, phải sử dụng, huy động tối đa đồng bộ các lực lượng, cơ sở vật chất, thiết bị điện tử của Công an

tin và sự hỗ trợ của Bộ Công an từ việc thu thập, sàng lọc, chuyển hóa chứng cứ... sau khi tiến hành các cuộc khám xét và thu giữ tài liệu. Căn cứ vào lịch sử xuất thân và trình độ năng lực về kỹ thuật điện tử, kỹ thuật công nghệ mạng viễn thông, mạng máy tính đặc biệt là một số đối tượng có thân phận đặc biệt dày dạn kinh nghiệm trong lĩnh vực pháp luật... VKSND tỉnh Phú Thọ một mặt trao đổi với lãnh đạo Ban chuyên án là phải áp dụng khoa học kỹ thuật công nghệ vào lĩnh vực thu thập, sàng lọc, phân tích và đánh giá chứng cứ phục vụ cho công tác điều tra... Đặc biệt là việc tích hợp, số hóa tài liệu để phục vụ cho hoạt động điều tra ở bất kỳ đâu, ở bất kỳ không gian, thời gian, địa điểm nào chỉ cần đem theo máy vi tính đã được tích hợp số liệu, tài liệu, chứng cứ, là có thể đấu tranh, xét hỏi, vạch hướng điều tra... mà không phải đem theo tài liệu gốc, đảm bảo an toàn không thất lạc tài liệu... Một khác, cân đối nguồn kinh phí chi thường xuyên, tạm ứng để mua sắm ngay một số máy vi tính, các thiết bị có cấu hình cao để trang bị ngay cho 4 KSV trong tổ công tác đặc biệt đáp ứng yêu cầu công tác kiểm sát điều tra, đồng thời, báo cáo VKSND tối cao hỗ trợ một phần kinh phí để tiến hành mua sắm các trang thiết bị cần thiết phục vụ chuyên án... Thực tế, CQĐT đã phải chi gần 1 tỷ đồng để thuê 4 máy chụp scan... làm ròng rã hơn 1 tháng trời để tích hợp hồ sơ gần một triệu bút lục vào các máy vi tính xách tay của KSV... Tất cả các tài liệu, chứng cứ có giá trị buộc tội đều được số hóa. Chính vì thế, khi ra phiên tòa, toàn bộ các tài liệu, chứng cứ được trình chiếu trên hai màn hình Led, VKSND tỉnh Phú Thọ đã thuê hai màn hình, mỗi màn hình có kích thước 15m². Khi bị cáo chối tội hoặc khi đối đáp, tranh luận với Luật sư đều

được VKS trình chiếu chứng cứ trên hai màn hình này. Cứ mỗi vấn đề do Luật sư đưa ra để phân bác lại việc buộc tội thì từng KSĐ đều trình chiếu chứng cứ vật chất lên màn hình và thực hiện phân tích, tranh luận đến cùng đối với tất cả các vấn đề mà những người tham gia tố tụng đưa ra tại phiên tòa. Kết quả là các Luật sư đều tâm phục, khẩu phục, các bị cáo đều nhận tội, thời gian xét xử vụ án không bị kéo dài. Các KSV hoàn toàn chủ động, tự tin khi tranh tụng, đối đáp không lúc nào bị động hoặc lúng túng, làm cho vị thế của KSV, Viện kiểm sát được đề cao. Phải nói phiên tòa xét xử vụ án này được dư luận nhân dân, đặc biệt là giới báo chí, truyền thông, Luật sư đều khẳng định vai trò, vị trí, hình ảnh của KSV VKSND tỉnh Phú Thọ, quan điểm xử lý của VKSND tỉnh Phú Thọ đầy tính nhân văn. Họ đều có một đánh giá chung là: Phiên tòa này là một điển hình của tranh tụng và các cơ quan tiến hành tố tụng tỉnh Phú Thọ đã thực hiện đúng, đầy đủ tinh thần Nghị quyết số 49 của Bộ Chính trị là lấy tranh tụng làm khâu đột phá của hoạt động tư pháp.

Có thể nói, đạt được kết quả trên là do có sự quan tâm, chỉ đạo quyết định của Ban chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng; sự chỉ đạo trực tiếp, sát sao, rất quyết liệt và tạo nhiều điều kiện của Lãnh đạo VKSND tối cao và Lãnh đạo Bộ Công an đối với các ngành Công an, VKS, Tòa án của tỉnh Phú Thọ để triệt phá, giải quyết thành công vụ án này.

4. Một số đề xuất và kiến nghị

Từ vụ án trên, chúng tôi nêu một số đề xuất, kiến nghị sau:

Một là, xây dựng đề án số hóa hồ sơ vụ án hình sự để thực hiện áp dụng trên phạm vi toàn quốc. Nội dung này liên quan đến Cục thống kê tội phạm, Trường Đại học

Kiểm sát Hà Nội, các Vụ nghiệp vụ thuộc VKSND tối cao, đặc biệt là Vụ 7 VKSND tối cao. Các đơn vị này sẽ tham mưu phối hợp để triển khai thực hiện.

Hai là, khắc mắt đề nghị lãnh đạo VKSND tối cao trong dự toán kinh phí hàng năm cần dành một khoản kinh phí nhất định hỗ trợ VKS các địa phương để mua sắm trang thiết bị trình chiếu và tích hợp tài liệu, chứng cứ trong hệ thống máy tính để thực hiện việc tranh tụng tại các phiên tòa hình sự. Các thiết bị này phải do VKS tự mua sắm và lắp đặt tại Tòa án vì có như vậy mới đảm bảo tính năng, chất lượng của thiết bị, vì hoạt động tranh tụng tại các phiên tòa là do VKS thực hiện.

Ba là, cần tăng cường các giải pháp, hình thức đào tạo, tập huấn tại các cơ sở đào tạo của ngành, đào tạo tại chỗ kiến thức, năng lực sử dụng công nghệ cao cho đội ngũ KSV nhất là đội ngũ KSV hiện đang làm công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra, kiểm sát xét xử các vụ án hình sự để nâng cao tính chuyên nghiệp cho đội ngũ KSV này mỗi khi họ được phân công thực hành quyền công tố tại các phiên tòa hình sự.

Từ thực tiễn công tác tranh tụng của VKSND tỉnh Phú Thọ thông qua vụ án đánh bạc qua mạng internet để lừa đảo chiếm đoạt tài sản nêu trên, thiết nghĩ cần nghiên cứu, xem xét nhân rộng mô hình này cho VKSND các địa phương để phục vụ hoạt động tranh tụng các vụ án hình sự, đặc biệt là đối với các vụ án lớn, phức tạp; các vụ án mà bị cáo quanh co, chối tội. Vì hầu hết các vụ án loại này đều là án kinh tế, tham nhũng mà dư luận đặc biệt quan tâm, bản chất là loại án truy xét... kết hợp với ghi âm, ghi hình và trình chiếu trên màn hình khi tranh tụng thì sẽ đạt được hiệu quả vô cùng to lớn. □